

ZPŮSOBY TOLERANCE SYMPTOMŮ DLE DOPORUČENÍ ŠPZ ÚSTNÍ ZKOUŠKA PROFILOVÉ ČÁSTI MATURITNÍ ZKOUŠKY

U ústní zkoušky se tolerované symptomy zohledňují dle doporučení k uzpůsobení podmínek pro konání maturitní zkoušky již v průběhu samotné zkoušky. Při hodnocení ústní zkoušky se bodová srážka neprovádí.

Obdobným způsobem se postupuje při hodnocení ústního projevu u praktické profilové zkoušky.

S přihlédnutím k dosavadnímu způsobu hodnocení ústního projevu žáka doporučujeme tolerovat následující symptomy (nedostatky a specifické chyby):

foneticko-fonologická rovina

- nedostatečná fonematická diferenciacie (older x oldest, schreibst x schreibt), rozlišování i x y ve slovech se slabikami di-ti-ni/dy-ty-ny apod.
- obtíže při vyslovování víceslabičných či složených slov v důsledku motorické neobratnosti mluvidel (artikulační neobratnosti)
- obtíže při vyslovování víceslabičných či složených slov a delších mluvních celků v důsledku motorické neobratnosti mluvidel
- obtíže v oblasti vnímání a reprodukce přízvuku, intonace a rytmu řeči
- pomalý způsob čtení, případně nesprávná technika čtení vlastní přípravy na ústní zkoušku nebo výchozího textu a dílčích úkolů (např. tzv. dvojí čtení)
- narušení vázání slov a plynulosti řečové produkce (pauzy způsobené např. plánováním gramatiky a lexika, hledáním vhodnějších formulací nebo pokusy o propojení myšlenek) apod.
- specifická asimilace hlásek: záměna zvukově podobných hlásek při vyslovování – zejména záměna ostrých a tupých sykavek (např. s x š) nebo měkkých a tvrdých slabik (např. ti x di, ni x ny), krátkých a dlouhých vokálů (á x a) nebo záměna hlásek zvukově podobných, avšak vizuálně odlišných (p x b; š x sch, i x ú) (apod.) obtíže s vybavováním si výslovnosti určité hlásky nebo skupiny hlásek (např. v AJ skupina hlásek „th“, v NJ „sch“, „ei“, „ie“)
- záměna pořadí hlásek a slabik ve slově, jejich inverze
- eliminace (vynechání) některých hlásek nebo zbytečné přidávání hlásek a slabik v rámci slov
- více času na přeformulování myšlenek
- tony, klony (opakování slabik)
- dysprozódie

lexikální rovina

- menší slovní zásoba, opakování slov (obtížné hledání synonym)

sémantická rovina

- nepřesnosti v užívání slov z hlediska jejich významu
- obtíže s porozuměním abstraktním pojmům, ironii, nadsázce

morfologická rovina

- problémy se skloňováním a časováním

- obtíže se členy v CJ
- problémy s použitím základních časů v cizích jazycích (CJ)
- dysgramatické koncovky

syntaktická rovina

- nedostatky ve slovosledu v českém jazyce (ČJ)
- problémy s aplikací pravidel slovosledu pro ten který CJ (žák aplikuje analogii slovosledu z ČJ na CJ)

pragmatická rovina

- tenze
- obtíže v reciprocitě v komunikaci, problémy se smysluplnou konverzací
- možná neadekvátní odpověď
- řeč ne vždy respektuje sociální kontext dané situace: ulpívání na tématech bez ohledu na reakci a zájem posluchače, odklání se od tématu, volba příliš formálního jazyka
- neobvyklý nebo v dané komunikační situaci neadekvátní způsob formulování vlastních myšlenek
- obtíže s popisováním vlastních emocí a prožitků
- projevy neklidu
- snížená frustrační tolerance
- strach hovořit s neznámými osobami a před nimi
- nenaléhat na pohotovou odpověď, mírnit impulzivní odpovědi
- hypoaktivita
- pomalejší pracovní tempo
- porucha soustředění: porucha pozornosti, zdravotní znevýhodnění

sociální interakce

- zhoršená kontrola projevů emocionality
- snížená adaptabilita, obtíže se snášením změn v navyklém řádu a rutině
- nenavázání či neudržení očního kontaktu
- obtíže se zachycením neverbálních signálů ze strany komunikačního partnera a jejich interpretací
- hypersenzitivita či nepřiměřený strach až úzkost z různých podnětů (nečekaný zvuk, cizí osoby, kontakt s určitými předměty, přelidněná hlučná místa)
- obtíže při sociální komunikaci a odlišné vnímání sociálních pravidel:
 - tendence k poznámkám, které se situací nesouvisí
 - aplikace naučených sociálních pravidel bez ohledu na aktuální sociální situaci
 - vyžadování ujišťování o správnosti provedení určitého úkonu

symptomatická porucha řeči

- narušení plynulosti řeči (obtíže při vyjadřování)
- narušení článkování řeči (dyslalie)

Zpracovala: Mgr. Kateřina Teuerová (školní speciální pedagog)

V Ostravě-Porubě dne 17. března 2023

Mgr. Ivana Jírů, v. r.
ředitelka školy